

Tärinätaudin ehkäiseminen, tunnistaminen, diagnostiikka ja työssä jatkaminen (TärTy 2026–2028)

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Hyvä **työpaikan edustaja**, Sinua pyydetään osallistumaan Työterveyslaitoksen tutkimukseen, jossa selvitetään tärinätaudin pitkäaikaisvaikutuksia työkykyyn sekä keinoja tärinätaudin tunnistamiseen, ehkäisyyn ja työkyvyn tukemiseen. Lisäksi tutkimuksessa kehitetään tärinäaltistumisen hallintaa työpaikoilla. Tutkimus toteutetaan monimenetelmällisenä ja -tieteisenä yhteistyönä työpaikkojen ja työterveyshuollon kanssa. Tutkimuskokonaisuuksia on kolme: potilasrekisteri- ja seurantatutkimus (osio I), työpaikkojen yhteiskehittäminen ja kyselytutkimus (osio II) ja työterveyshuolloille suunnattu kysely (osio III). Tämä tiedote kuvaa työpaikkojen yhteiskehittämisen- ja tutkimusosiota (osio II) ja sinun mahdollista osuuttasi siinä.

Lue rauhassa tämä tiedote. Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä tutkimuksen vastuututkijaan tai muuhun tutkimushenkilökuntaan (yhteystiedot löytyvät asiakirjan lopusta).

Jos päätät osallistua tutkimukseen, sinua pyydetään antamaan erillinen suostumus joko paperisella lomakkeella tai sähköisellä tallennuksella.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) alueellinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta on antanut tutkimussuunnitelmalle puoltavan lausunnon.

Osallistumisen vapaaehtoisuus, keskeyttäminen ja suostumuksen peruuttaminen

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös keskeyttää osallistumisesi (esimerkiksi jättää haastatteluun vastaamisen kesken) tai peruuttaa jo

Tutkimustiedote 26-03-2026

annetun suostumuksesi tähän tutkimukseen syytä ilmoittamatta, milloin tahansa tutkimuksen aikana ilman, että se vaikuttaa kohteluusi millään tavalla.

Halutessasi peruuttaa tutkimukseen osallistumisesi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuututkijaan, jonka yhteystiedot löytyvät tiedotteen lopusta.

Jos keskeytät tai perut osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa. Jos haluat, että emme käytä tietojasi tutkimuksessa, voit vastustaa henkilötietojesi käsittelyä. Tämä tarkoittaa, että tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvästi säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan.

Mitä tutkitaan ja miksi

Tärinätauti on yleinen ja usein alidiagnosoitu työperäinen sairaus, joka voi heikentää toiminta- ja työkykyä sekä johtaa ennenaikaiseen eläköitymiseen. Tärinätaudin oireet ovat yleisimmin pysyviä, joten altistumisen hallintaan on panostettava terveys- ja työkykyhaittojen ehkäisemiseksi. Silti tärinätauti ja sen vaikutukset työkykyyn jäävät usein vaille huomiota. Työnantajan on suojeltava työntekijää tärinän aiheuttamilta haitoilta, selvitettävä työntekijään kohdistuvan tärinäaltistumisen taso ja arvioitava siitä aiheutuvat riskit. Toiminta- ja raja-arvojen ylittyessä työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin tärinäaltistuksen pienentämiseksi. Työnantajan on laadittava tärinätorjuntaohjelma, mikäli työntekijöiden tärinäaltistus ylittää kaikista torjuntatoimenpiteistä huolimatta toiminta-arvon tason. Käytännössä altistumisen arviointi jää työpaikoilla usein tekemättä, koska se koetaan vaikeana, mikä johtaa puutteelliseen riskinarviointiin ja -hallintaan. Työpaikkojen osaamista altistumisen arvioinnissa ja tärinätorjunnassa on siksi kehitettävä ja otettava käyttöön uusia työkaluja ja toimintatapoja.

Tämän tutkimuksen työpaikkaosion tavoitteena on tunnistaa altistumistilanteita ja kehittää tehokkaampia tärinätaudin riskiarvioinnin työkaluja ja tukikäytäntöjä, jotka parantavat työkykyä ja vähentävät tärinäaltistumisen riskejä työpaikoilla. Tulosten perusteella on tarkoitus kehittää työpaikoille suunnattu toimintamalli, joka tukee tärinäaltistumisen hallintaa ja työkyvyn tukemista. Mallin on tarkoitus parantaa tärinäaltistumisen riskinarvioinnin prosessia ja tehokkuutta integroimalla ergonomiset toimenpiteet ja koulutuksen osaksi käytäntöjä.

Sinut on kutsuttu osallistumaan tutkimuksen työpaikkaosioon työpaikan edustajana, kuten johdon edustajana, työsuojelun asiantuntijana tai työntekijänä. Tutkimus toteutetaan sellaisissa työorganisaatioissa, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa osallistua tähän tutkimukseen. Tutkimusosio koostuu **tutustumiskäynneistä** ja **haastatteluista** tärinäaltisteisille työpaikoille, joilla kerätään tutkimusaineistoa tärinätautiin liittyvien ilmiöiden ymmärtämiseksi. Lisäksi osioon sisältyy **3–4 verkkotyöpajaa**, joissa työpaikoilta kerättyä aineistoa hyödynnetään ja kehitetään ratkaisuiksi tärinätaudin ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi ja työkyvyn tukemiseksi. Osallistuminen ei edellytä osallistumista kaikkiin edellä mainittuihin työpaikkaosion vaiheisiin (ks. kuvaukset alla).

Miten tutkitaan

Tämän yhteiskehittämisen- ja tutkimusosion ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan **tutustumiskäynnit** projektiin osallistuviin käsitärinäaltisteisiin teollisuus- ja rakennusalan organisaatioihin. Käyntien tavoitteena on muodostaa käsitys kunkin yrityksen työympäristöstä ja sen erityispiirteistä sekä tunnistaa käsitärinän kannalta keskeiset työvaiheet ja muodostaa niistä kokonaiskuvan. Käynneillä tutustutaan käytettäviin tärinätyökaluihin, havainnoidaan työympäristöä ja haastatellaan tärinätyötä tekeviä työntekijöitä työprosessien ja työn sujuvuuden näkökulmasta. Tutustumiskäynneillä ei keskustella haastateltavien omasta terveydentilasta tai muista arkaluontoisina pidettävistä asioista. Haastatteluun

osallistuminen on työaika. Keskusteluista tehdään muistiinpanot. Pyydämme haastateltavilta kirjallisen osallistumissuostumuksen haastattelun aluksi.

Osana tutkimusta toteutetaan tutustumiskäyntien lisäksi yhteistyöyritysten **työsuojelutoimijoiden haastatteluja**, joiden avulla syvennetään tietoa tärinätaudin tunnistamisesta, ehkäisemisestä sekä työkyvyn tukitoimista työsuojelutoimijoiden näkökulmasta. Haastattelut toteutetaan yksilöhaastatteluina. Haastatteluissa ei keskustella haastateltavien omasta tai muun henkilöstön terveydentilasta tai muista arkaluontoisina pidettävistä asioista. Haastattelun arvioitu kesto on noin 1 tunti. Haastattelun ajankohdasta sovitaan erikseen haastateltavien kanssa ja haastattelu on työaika. Haastatteluun on hyvä varata rauhallinen tila, jossa voi osallistua etähaastatteluun. Haastattelusta tallennetaan ainoastaan ääni, ja äänitallenteet litteroidaan. Osallistuminen haastatteluun Teams-kokouslinkin kautta toimii osallistumissuostumuksena.

Kolmanneksi tutkimuksessa toteutetaan yhteistyöyrittäjille **3–4 verkkotyöpajaa**: yritysten yhteinen aloitustyöpaja, yrityskohtaiset työpajat sekä yhteinen päätöstyöpaja. Työpajojen aineistona hyödynnetään yrityskohtaisten tutustumiskäyntien sekä haastatteluiden aineistoja. Tavoitteena on, että kustakin hankkeeseen osallistuvasta organisaatiosta osallistuisi työpajoihin 2–3 työpaikan edustajaa, kuten esihenkilöitä, työsuojelupäälliköitä tai -valtuutettuja tai HR-edustajia, jotka voivat sitoutua työpajoihin koko hankkeen ajan. On toivottavaa, että organisaatiosta osallistuvat tekisivät arjessaan tiivistä yhteistyötä, mutta tämä ei ole edellytys verkkotyöpajoihin osallistumiselle.

- Yhteisissä verkkotyöpajoissa, joissa on osallistujia myös muista organisaatioista, tutkimushankkeen asiantuntijat esittelevät ratkaisumalleja tärinäaltistumisen arviointimenetelmiin ja hallintaan. Osallistujat saavat koulutusta tärinäaltistumisesta ja sen terveysvaikutuksista.
- Yrityskohtaisissa verkkotyöpajoissa yritykset saavat asiantuntijatukea tärinäaltistumisten tunnistamisessa ja hallinnassa, menetelmien käyttöönotossa sekä tärinään liittyvien yrityskohtaisten haasteiden ratkomisessa.
- Ryhmäkeskusteluiden ja vertaisoppimisen kautta osallistujat voivat jakaa hyviä käytäntöjä, mikä edistää yhteistä oppimista ja uusien toimintatapojen kehittämistä.
- Tavoitteena on luoda yhteistyössä ratkaisuja, jotka tukevat työpaikkojen kykyä tunnistaa ja hallita tärinän aiheuttamia riskejä.

Työpajojen arvioitu kesto on noin 2–3 tuntia/työpaja. Työpajojen ajankohdasta sovitaan erikseen osallistujien kanssa työn luonne huomioiden. Verkkotyöpajaan osallistumiseksi on hyvä varata rauhallinen tila, jossa voi osallistua verkkototeutukseen. Työpajoissa tallennetaan ainoastaan ryhmäkeskustelut ja äänitallenteet litteroidaan. Osallistuminen verkkotyöpajaan Teams-kokouslinkin kautta toimii osallistumissuostumuksena.

Milloin tutkimus tehdään

Tutkimus alkaa HUSin tutkimuseettisen puollon ja tutkimusluvan saamisen jälkeen keväällä 2026 ja se päättyy joulukuussa 2028. Tutkimuksen työpaikkaosion tutustumiskäynnit ja työsuojelutoimijoiden haastattelut toteutetaan 5–12/2026 aikana sekä verkkotyöpajat 11/2026–9/2027 aikana.

Tutkimuksen toteuttajat

Tutkimuksen toteuttamisesta vastaa Työterveyslaitos yhteistyössä Tampereen yliopiston ja Tmi Rauno Pääkkönen työhygienian asiantuntijana. Tutkimusaineiston omistajuus on Työterveyslaitoksella.

Tutustumiskäynneillä, haastatteluissa ja työpajoissa kerättyä tutkimusaineistoa pääsevät käsittelemään vain Työterveyslaitoksen tutkijat. Tutkijoita sitoo vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus. Tutkimuksen projektipäällikkö ja vastuullinen johtaja on Työterveyslaitoksen ylilääkäri Heikki Frilander. Tutkimusta rahoittavat Työsuojelurahasto ja Työterveyslaitos. Tutkijoille ja muulle henkilökunnalle ei makseta erillistä korvausta tutkimuksen tekemisestä.

Tutkimuksen mahdolliset hyödyt ja haitat

Osallistumalla tutkimukseen pääset vaikuttamaan työpaikkasi käytäntöihin, joiden avulla ennaltaehkäistään tärinäaltistumisia ja tuetaan työkykyä. Asiantuntijoiden tuella syvennät osaamistasi ja tietoa tärinäaltistumisesta sekä valmiuksia käsitellä siihen liittyviä haasteita. Osallistumisesi auttaa kehittämään kestävämpiä työpaikkakäytäntöjä, jotka edistävät työntekijöiden hyvinvointia ja turvallisuutta pitkällä aikavälillä.

Tällä tutkimuksella ei ole odotettavissa lääketieteellistä haittaa osallistujille tai työpaikan työntekijöille. Tutkimuksen mahdollinen haitta on tutkimukseen kuluva aika (tutustumiskäynnit, haastattelut ja verkkotyöpajat) sekä lisäksi yrityskohtaisesti sovittavaan tutkimuksen aikana toteutettavaan työpaikan omaan kehittämistyöhön kuluva aika verkkotyöpajojen välillä. Muita haittoja tai riskejä tutkimukseen ei sisälly.

Tutkittavien vakuutusturva ja korvaukset

Työterveyslaitoksella on voimassa oleva tutkimushenkilöiden vakuutus, joka korvaa mahdolliset tutkimukseen liittyvät henkilö- ja esinevahingot.

Tutkittavalle maksettavat haitta- ja kulukorvaukset

Tähän tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota tai korvauksia.

Henkilötietojen käsittely ja tietojen luottamuksellisuus (lyhyesti)

Tässä tutkimuksessa sovelletaan suomalaista tutkimus- ja henkilötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä. Tutkijat ja muu tutkimushenkilöstö ovat sitoutuneet noudattamaan hyvää tieteellistä käytäntöä ja tutkimuksen eettisiä ohjeita. Tarkempi kuvaus tutkimuksen oikeusperustasta on tämän tiedotteen lopussa.

Henkilötietojasi käsitellään tieteellistä tutkimustarkoitusta varten. Sinusta kerättyä tietoa ja tutkimustuloksia käsitellään luottamuksellisesti lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kaikki tietojasi käsittelevät tahot ja henkilöt ovat salassapitovelvollisia. Lisää tietoa henkilötietojesi käsittelystä ja oikeuksistasi saat tämän tiedotteen lopusta.

Lisätiedot ja yhteyshenkilöt

Jos sinulla on kysyttävää tutkimuksesta, voit olla yhteydessä tutkimuksen vastuututkijaan. Voit keskustella heidän kanssaan kaikista tutkimuksen aikana mieltäsi askarruttavista asioista.

Kysyttävää? Ota
yhteyttä meihin!

Heikki Frilander

tutkimuksen vastuullinen johtaja

Työterveyslaitos

+358 30 474 2265

heikki.frilander@ttl.fi

Anu Järvensivu

tutkimuspäällikkö

Työterveyslaitos

+358 30 474 8604

anu.jarvensivu@ttl.fi

Tutustu hankkeeseen osoitteessa: www.ttl.fi/tarty

RAHOITTAJAT:

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Työterveyslaitos

Kuvaus tutkimuksessa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä ja siihen liittyvät tutkittavan oikeudet

Rekisterinpitäjä

Rekisterinpitäjänä tutkimuksessa on Työterveyslaitos, joka vastaa tutkimuksen yhteydessä tapahtuvien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta. Tutkimusrekisteriin tallennetaan vain tutkimuksen tarkoituksen kannalta välttämättömiä henkilötietoja. Tietojen kerääminen perustuu tutkimussuunnitelmaan.

Henkilötietojen käsittelyperuste

Projekti on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen. Tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja. Se tarkoittaa, että tutkijat näkevät tietosi. Tietojasi käytetään kuitenkin vain tutkimukseen ja vain luvallasi. Annat luvan, kun allekirjoitat tutkittavan suostumuksen tai osallistut haastatteluun tai verkkotyöpajaan Teams-linkin kautta. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus ja käsittelyperuste ovat yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus.

Henkilötietojen käsittely

Tutkimuksessa henkilötietojasi käsittelevät ainoastaan tutkimusryhmään nimetyt henkilöt, joiden työtehtäviin niiden käsittely kuuluu.

Tutkimuksen rekisteriin tallennetaan vain tutkimuksen tarkoituksen kannalta välttämättömiä henkilötietoja. Tutkittavien henkilöllisyyden tietää vain tutkimuksen henkilökunta, joka on salassapitovelvollinen. Kaikkia tutkimuksessa sinusta kerättäviä tietoja käsitellään ja analysoidaan tietojen keräämisen jälkeen koodattuina, joten tietojasi ei voida tunnistaa tutkimukseen liittyvistä tutkimustuloksista, selvityksistä tai julkaisuista. Tietojen koodaaminen tarkoittaa sitä, että nimesi ja muut tunnistetiedot poistetaan ja korvataan yksilöllisellä koodilla. Tämän jälkeen sinua koskevia tietoja ei voida tunnistaa ilman koodiavainta, jota säilytetään tietoturvallisesti erillään muusta aineistosta Työterveyslaitoksella. Tutkimuksen ulkopuolisilla henkilöillä ei ole pääsyä koodiavaimeen.

Tutkimuksessa kerätään henkilötietojasi seuraavista lähteistä: organisaatiosi henkilöstöhallinnolta/verkkosivuilta, antamasi kirjallinen suostumus, haastattelujen ja verkkotyöpajojen äänitallenteet ja muistiinpanot.

Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Henkilötietoja käsitellään kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvallisessa IT-palvelussa. Työterveyslaitoksella on sopimus kunkin IT-palveluntarjoajan kanssa ja henkilötietojen käsittelyn ehdoista ja vaatimuksista on sovittu. Käytämme myös palveluntarjoajia, jotka muuttavat äänitallenteet tekstiksi. Palvelun tarjoajaa koskee salassapitovelvollisuus. Saat halutessasi lisätietoa palveluntarjoajista tutkimuksen vastuuhenkilöltä tai tietosuojavastaavalta.

Henkilötietojasi käsitellään tieteellistä tutkimustarkoitusta varten. Sinusta kerättyä tietoa ja tutkimustuloksia käsitellään luottamuksellisesti lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kaikki tietojasi käsittelevät tahot ja henkilöt ovat salassapitovelvollisia. Tutkimusaineistoa ei tulla jatkohyödyntämään muussa tarkoituksessa.

Tutkimustulosten raportointi

Teemme aineistosta tieteellisiä julkaisuja ja muita tutkimukseen liittyviä julkaisuja kuten tiedotteita. Voimme antaa raportin työstä tutkimuksen rahoittajalle ja työpaikalle. Raportoimme tulokset siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää koskevia tietoja työnantajalle.

Henkilötietojen säilytys

Henkilötietojesi säilytysaikaa sääntelee lainsäädäntö sekä hyvä kliininen tutkimustapa. Henkilötietojesi säilytyksestä vastaa Työterveyslaitos. Hankkeessa digitaalisesti kerättyä aineistoa säilytetään Työterveyslaitoksen tietoturvalisessä tietokannassa. Työterveyslaitoksen tietojärjestelmät ovat palomureilla suojatut ja käyttöoikeudet vaativat tietohallinnon myöntämän käyttäjätunnuksen ja salasanan. Paperiaineistoja säilytetään Työterveyslaitoksen lukitussa tutkimusarkistossa. Kansallisarkisto on määrännyt Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot henkilötietoineen pysyvästi säilytettäväksi. Tämän vuoksi tutkimuksen päätyttyä säilytämme aineiston ja henkilötiedot pysyvästi Työterveyslaitoksen arkistossa.

Tutkittavan oikeudet

Sinulla on oikeus saada tietoa henkilötietojesi käsittelystä ja pyytää henkilötietojesi käsittelyn rajoittamista. Sinulla on myös oikeus tarkastaa tietosi ja pyytää niiden oikaisemista tai täydentämistä, jos esimerkiksi havaitset niissä virheen tai ne ovat puutteellisia tai epätarkkoja. Sinulla on myös oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä. Tieteellisen tutkimuksen yhteydessä näitä oikeuksia voidaan kuitenkin rajoittaa. Laki voi velvoittaa rekisterinpitäjän säilyttämään tutkimustietosi tietyn määräajan rekisteröidyn oikeuksista riippumatta. Laki sallii poikkeukset rekisteröidyn oikeuksista silloin, kun se on välttämätöntä tieteellisten tutkimustulosten ja tutkittavien turvallisuuden varmistamiseksi.

Voit milloin tahansa tiedustella, käsittelemmekö henkilötietojasi ja vaatia käsittelyn perustelua. Voit myös tiedustella, mistä olemme saaneet tietojasi ja mihin näytteitäsi ja tietojasi on luovutettu. Sinulla on oikeus saada tiedot maksutta ja kohtuullisessa ajassa (yhden kuukauden kuluessa pyynnöstä). Jos tietopyyntösi on hyvin laaja tai jostakin muusta perustellusta syystä tietojen kerääminen on erityisen aikaa vievää, voidaan määräää pidettävä enintään kahdella (2) kuukaudella. Määräajan jatkamisesta ja syystä ilmoitetaan sinulle.

Tietosuoja-asioissa suosittelemme ottamaan yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön Heikki Frilanderiin ja Työterveyslaitoksen tietosuojavastaavaan (yhteystiedot löydät alta). Voimme toteuttaa oikeudet, jos meillä on tarpeeksi sellaista henkilötietoa, josta voimme tunnistaa sinut. Lisätietoa tietosuojasta: <https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-ja-kehittamishankkeiden-rekisterien-tietosuoja>

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679 tai tietosuojalakia (1050/2018). Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaaltuutettu.

Tietosuojavaaltuutetun toimisto, Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki, PL 800, 00531 Helsinki. Puhelinvaihe: 029 566 6700, Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja@om.fi

Ota yhteyttä tarvittaessa

Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Annamme mielellämme lisätietoja:

Rekisterinpitäjä

Työterveyslaitos
PL 40
00032 Työterveyslaitos
p. 030 4741 (vaihde)

Tutkimuksen vastuuhenkilö

Heikki Frilander, ylilääkäri
p. 030 474 2265
heikki.frilander@ttl.fi

Työterveyslaitoksen tietosuojavastaava

p. 030 474 2429
tsv@ttl.fi
<https://www.ttl.fi/tietosuoja>